

4. Леган І. М. Конкуренція та конкурентоспроможність на ринку праці: концептуалізація базових понять / І. М. Леган // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – № 2. – 2012. – С. 105 – 109.

УДК 378.4

СТАРОСТА У. Ю.
ТОВКАНЕЦЬ Г. В.
Мукачівський державний університет, Україна

МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК РЕГУЛЯТОР ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасне суспільство, яке перебуває в епіцентрі соціально-економічних перетворень, переживає глибоку світоглядну і ціннісну кризу. Радикальні суспільні новації, суперечливі й складні оновлювані процеси, лібералізація і демократизація повернулися численними духовними проблемами: руйнацією традиційної духовності та моральності, зростанням морального та соціального зла, ціннісною дезорієнтацією, особливо молодих поколінь, поширенням таких соціальних недуг, як зростання агресивності, нетерпимості, нігілізму, злочинності, алкоголізму, наркоманії, суїциду, руйнування сімейних цінностей тощо, одними з причин яких є чинники морального порядку: дефіцит добра, людяності, безвідповідальність, відчуження у людських взаєминах принципів справедливості, честі, змістовних цілей тощо.

Моральні цінності в системі професійних орієнтирів педагога займають центральне місце. Вони містять в собі внутрішній імпульс духовної мотивації педагога і проявляються в стосунках з оточуючими людьми. Моральність людини завжди вважалася стрижнем її всебічного розвитку, а формування моральності проголошувалося пріоритетною метою виховання кращими представниками педагогіки (К. Ушинський, Л. Толстой, В. Сухомлинський та ін.). Добро, благородство, справедливість, безкорисливість, альтруїзм – це лише деякі складові системи моральних цінностей педагога. У педагогічній діяльності ці цінності в тій чи іншій мірі сприяють творенню духовної культури на міжособистісному і особистісно-колективному рівнях. На думку І. Канта, мораль – це наука не про те, як ми маємо зробити себе щасливими, а про те, як ми повинні стати вартими щастя [1, с. 463]. У сфері моралі філософ виходив із визнання вихідної рівності всіх людських розумів як суверенних чинників свідомого вибору поведінки, з якої випливає, що кожна людина у прийнятті рішень повинна діяти як всезагальний розум.

Мораль – це сукупність історично зумовлених правил, норм, звичаїв, принципів співіснування і поведінки людей, їхніх відносин у процесі виробництва матеріальних і духовних цінностей. Вона визначає їхні обов'язки стосовно один одного, соціальних груп, верств, класів, суспільства, виконання яких базується на громадській думці. Походження моралі, її природа, структура й особливості закладені в етиці. Моральність уособлює міру самоконтролю людини, виступає показником того, наскільки людина відповідальна за свої вчинки.

Головним інструментом моральної свідомості педагога є його совість, яка дозріває в процесі самопізнання і є почуттям відповідальності перед людьми і світом, внутрішній суд людини над самим собою. Для викладача совість – важливий

духовний стрижень, що допомагає черпати моральну силу в глибині свого суб'єкта і спрямовує відносини з учнями в позитивне гуманістичне русло. До моральних цінностей педагогічної діяльності відносимо справедливість, оскільки педагоги повинні об'єктивно ставитися до складних ситуацій в колективі, справедливо вирішуючи проблеми.

Професійні цінності педагога – це пласт духовної культури освіти. Багатосторонній аналіз сутності педагогічної професії дає підстави стверджувати, що головною її характеристикою є духовність – особливе внутрішній стан, в якому проявляється гармонія розумових і моральних сил людини. Це першооснова педагогічної творчості, від якої залежить глибина і неповторність змісту відносин і діяльності викладача.

На вершині професійної духовної ціннісної «піраміди» педагога на початку ХХІ століття цілком обґрунтовано можуть перебувати такі екзистенційні цінності, як сенс і цінність життя. Сенс життя викладача, безумовно, пов'язаний із самореалізацією його особистості, яка включає творчі, комунікативні, етичні, емоційні та інші аспекти. Моральність педагога є сукупністю, яку складають моральна свідомість, моральні погляди, моральні відносини, моральна діяльність.

В умовах радикальних суспільних перетворень, які загострили багато соціальних та духовних проблем, формування духовності особистості та суспільства багато в чому залежить від якісно організованих процесів етичної освіти і морального виховання.

Список використаних джерел

1. Кант І. Критика практического разума : Сочинения в шести томах / И. Кант; [под. общ. ред. В. Ф. Асмуса, А. В. Гульги, Т. И. Ойзермана]. – М.: Мысль, 1965. – Т. 4. – Ч. 1. – 544 с.
2. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / В. Г. Кремень. – К.: Знання, 2010. – 420 с.
3. Товканець Г. В. Формування педагогічної культури майбутнього педагога в умовах модернізації: методологічний та методичний аспекти [монографія] / Г. В. Товканець. – Мукачево: Видавничий центр МДУ, 2017. – 233 с.

УДК 37.013.78: 371.15

СТАХІВ М. О.

Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сьогодні світ переживає гострі проблеми свого розвитку. Це стосується не лише питань соціально-економічної, політичної сфери, а насамперед – культурної, морально-духовної. «Визначальна роль у їх розв'язанні належить системі освіти, а в ній – педагогові» [2, с. 4].

Зміст вищої педагогічної освіти в умовах компетентнісного підходу та суб'єкт-суб'єктних відношень передбачає набуття не лише певної суми знань, зокрема в питаннях соціокультури, а, насамперед, формування умінь самостійно приймати

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>